

# ZGODNJA DANICA.

## KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji, in veljá po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXIX.

V Ljubljani, 1. vinotoka 1886.

List 40.

### Bolezen pri poganih in tri bolezni pri kristjanih.

(Dalje.)

Nasledek te mehkužnosti je strah pred delom in iz tega izvirajoče potepinstvo. Vidimo močne ljudi, ki so pač zmožni s poštenim delom si vsakdanji kruh prislužiti, ki pa od duri do duri pohajajo in miloščine prosijo; vidimo družinske očete, ki za svoje skerbeti pozabljajo, in jih miloserčnosti družih prepuščajo, bi pa svojo dolžnost prav lahko spolnovali ko bi jo le hoteli; vidimo matere, ki s pohajkovanjem in z ničevimi razveseljevanji čas tratijo, otroke pa beračit pošiljajo. In kakor se potem hitro gre navzdol in rakovo pot, tako izvira iz té plašljivosti pred delom nepoštenost, pijančevanje, revščina, pomanjkanje, zguba vsega občutka za poštenje in sramožljivost.

S to prevladajočo mehkužnostjo sklene se potem njena sestra, poželenje po nasladnostih k skupnemu delu za ukončanje blagra in čednosti človeštva. Ako mehkužnost vse odstranjuje, kar se počutkom terdo in težavno zdi, išče pa poželenje po nasladnostih čutom napravljati, kar se dá, veliko prijetnosti. Poželenje po nasladnostih je torej posebno v tem iznajdljivo, da človeka v pravi vertinec razveseljevanj potaplja. Ono napolnuje gledališča, v katerih je večkrat vse, kar je svetega in častitljivega, krepostnega in vzornega predmet šale in zaničevanja, med tem ko se zanikarnost in spačenost proslavlja in poveljuje. Poželenje po nasladnostih množi gostilne in sploh kraje razveseljevanja, da se vgodnosti in čutnosti daje priložnost nasitjenosti najti. Poželenje po nasladnostih vsekuje domačemu blagru največje rane, da se celo oni, ki se sicer morebiti s pomanjkanjem borijo, pri očitnih veselicah z bogatimi in imenitnimi v razuzdanosti in zadegovanji skušajo. Če je mehkužnost rodila plašljivost pred delom, žene pa poželenje po nasladnostih človeka za puhlimi veseliciami. Društva za društvu se snujejo in skoraj zmirom so veselice njih namen. Slavnost sledi v enomer za slavnostjo in eno razveseljevanje spodriva drugo, kakor da bi moralo vse človeško življenje le neprenehljivo posvetno veselje biti, kakor da bi se moralo z delom težko prisluženo kar precej na veselicah zapraviti! Pač opominja apostelj kristjane: Čas je veseliti se, in čas žalovati. Toda pri mnogih kristjanih tega razločka ni več. Še celo naj

svetejši in resnejši letni časi, ko nas vse k premišljevanju višjih reči opominja in nam najznamenitejše zadeve človeškega življenja pred oči stavi, ne ovrtajo več teka razuzdanosti. Pač da, najbolj hrumeče razveseljevanja napravljajo se tiste dni, ki nas bi morali iz omotice življenja vzdigniti, in na višje naše namene opominjati.

Tako se praznujejo dnevi Gospodovi!.. Ali pa se odkladajo taki vriši na sobote in predvečere praznikov!... Tako se pripravlja na praznovanje svetih skrivnosti našega odrešenja! — Da, še celo v adventnem in postnem času se ne ustrašijo hrumečih razveseljevanj napravljati! — Tako se časti spomin na včlovečenega, terpečega Zveličarja!

Poželenje po nasladnosti je tedaj grob, ki žuga vse požreti, kar je v človeku blazega in lepega, grob je zmernosti, varčnosti, ljubezni staršev in otrok, in vsakere čednosti. Kakor mehkota drevesni les nagajije, tako je poželenje po nasladnostih rija, ki listje in cvetje pokrije in pokonča.

„O ali ni zdravila v Galaadu? Ali ni več zdravnika najti?“ klical je prerok Jeremija, ko mu je serce pokalo pri pogledu strašne osode njegovega ljudstva. (Jerem. 8, 22.) Oh, kdo ne bi ravno tako tožil, kateri ima še oči in serce, da vidi in čuti revščino tega časa. Res da, še je zdravnik, toda le en sam, in ta je včlovečeni Sin Božji.

Ko je bil ta veliki zdravnik na svet prišel, prijel je hudo pri korenini: „Kdor hoče za menoj hoditi, ta naj zataji samega sebe.“ To je bilo resno ravnilo življenja, katero je zapisoval bolnemu človeštvu, in On, ki je poznal njih serca, je vedel, česa jim je potreba! „Nebeški zdravnik“, pravi sv. papež Gregorij Véliki, „zapisal je proti posameznim pregreham nasprotne pripomočke, ravno kakor svetni zdravnik merzličnemu zapisuje hladila in in zmerznjencu ogrevala.“ Da, zatajevati se mora človeštvo, če hoče ozdraveti in zdravo ostati. Vsak človek mora sam seboj ravnati, kakor pametna mati ravná s svojim razvajenim otrokom, katera ne gleda na njegovo jokanje in upiranje; kakor zveden oče ravná s svojim termastim sinom, čegar termoglavost hoče krotiti; kakor se ravná z nagajivim, divjim konjem, ki se mora z uzdo in bičem berzdati. To zatajevanje samega sebe uči Bog in Zveličar z besedami: „Nebeško kraljestvo silo terpi, in le kateri so silni, ga bodo nase potegnili.“ (Mat. 11, 12) To zatajevanje samega sebe tirja Gospod od nas, ko hoče, da se odpovejmo najljubšemu, najdra-



jemu, brez česar, kakor se nam zdí, da ne moremo biti, ko bi nam bilo tudi tako ljubo in drago, kakor oko, roka ali noga, ako nas pa v greh zapeljuje (Mat. 18, 8—9). To zatajevanje do samega sebe od nas zahtéva, ko nam veleva križ zadeti in za ním nositi.

Se so tedaj pripomočki za te, ubogi bolni svet, po katerih se moreš zopet ozdraviti. So sicer grenki in bridki; pa pomisli, kaj je on, nebeški zdravnik storil, da bi tebi bilo zljajšano. On sam je rabil te zdravila, katerih vendar ni potreboval, da bi tudi ti, o človek, pogum imel jih vzivati. Odpovedal se je vsemu veselju tega sveta. Težaven je njegov prihod na zemljo, ker njegova prva postelja bila je terda slama v jaslih; in težaven je njegov konec, ker njegova smertna postelja je terdo deblo križa. Dan prebija z učenjem in dobrimi deli, noč z molitvijo, prenaša zaničevanje in zasramovanje, preganjanje in poniževanje; vzame križ na-se, ga objame in derží čversto z rokami, dá se nanj pribiti, in če tudi njegovi sovražniki zasramovaje kličejo, da naj z njega stopi, ga on ne zapusti, temveč izdihu na njem svojo dušo. Oh, kdo bi zamogel kedaj poveriti, kar in za kar je on to storil! „Kakor je Mojzes povzdignil kačo v puščavi,“ je rekel sam Nikodemu, „tako mora povzdignjen biti Sin človekov, da vsak, ki vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje.“ (Jan. 3, 14—15.) Kakor je pogled na bronasto kačo ozdravil pik strupenih kač, tako more pogled na križ povišanega Sina Božjega ozdraviti človeštvo! Pogled na križanega, o človek! more storiti, da boš slavno zmagal vse mikanja počutnosti, vse zalezovanja peklenske kače. Zakaj, kdor z živo vero pogleda na Križanega, ta ne more nastaviti ust kupi posvetnega strupa, če tudi je njen rob z medom namazan; mora se spominjati grenke pijače, ki jo je njegov Odrešenik pil za nas. Kdor v živi veri gleda na Križanega, ta ne more streči željam posvetnega serca, ko vidi, da je serce Sinú Božjega prebodeno zaradi njega; ne more svojega telesa za greh zlorabiti, ko telo svojega Gospoda za njegove grehe v najbitkejši smerti izkervaveti vidi. Kdor v živi veri gleda na Križanega, ne temu se bode težko zdelo, ako mu je pot življenja ozka in sterma, ko vidi njega, ki je tudi križ nosil, kateri ga je pred njim in naprej nesel, da bi bilo človeku breme lahko in tolažljivo. Gotovo, ljubljeni verniki, ta nauk od zatajevanja samega sebe in od noše križa je za mnoge „ljudi spotika in za ne malo njih tudi nespametnost,“ sej tako pravi že apostelj o svojih verstnikih. Toda ostal je pri tem: „Da je ta nauk moč Božja,“ in za takega se bode tudi skazoval vse čase. Naselbine delavcev, oskerbovališča in toliko družih dobrotnih naprav, katere se je novi čas iznašel za bran proti boleznim nove dobe, pač zljajšujejo bolniku bolezen; toda bolezní pa ozdraveli ne bodo. Vernite se nazaj k stari priprostosti v šegah in življenji; vadite svoje otroke zgodaj, da znajo premagovati svoje nagnjenja in se velikrat tudi prijetnemu odpovedati; kratite prepoželenje po razveseljevanji in navladujoče sladnostih; spolnujte v ostrem zatajevanju samega sebe svoje kerščanske in meščanske dolžnosti; prenašajte poterpežljivo križe, katerih bogato je vsaktero človeško življenje, in bcdete obvarovali sebe in svoje pred nevarnimi boleznimi mehkužnosti in poželenja, in za odrešenje človeštva svoj del storili. (Dalje nast.)

dobi privedli, se šteje tudi škof Tomaž Grant, ki je 5. nov. 1816 v Lignyles-Aires-u na Francoskem bil rojen, ki je od 1843—48 ko rektor angleškega kolegija v Rimu deloval in l. 1851 za škofa v Southwarku bil povzdignjen, ter je svoje delavno življenje sklenil 1. junija 1870 v Rimu. Iz življenja Grantovega naj nasledujejo tu le nekatere znamenite čerte, ki morebiti ne bodo brez zanimivosti za blage čitatelje.

Ljubezeu do Najsvetejšega. — Grant je posebno skerbni da je vsak dan sv. mašo opravil, kar pri njegovih mnogih potovanjih ni bilo zmirom lahko mogoče; pa pritergal si je večkrat pri spanji, če je bilo treba in vstal je ob treh zjutraj, ali pa ostal do poldné tešč, da le ni moral presvete daritve opustiti. Enkrat je bil zamudil vlak, zadržan po neki osebi, ki je želela z njim govoriti, tisti vlak namreč, ki bi ga bil imel čez noč v London popeljati, in zaradi tega bi bilo nekaj redovnic prihodnji dan brez sv. maše. Porabil je tedaj z govejo živino napolnjen tovorni vlak, da je vsaj še prišel o pravem času.

Bilo je nemogoče, škofa videti sv. mašo darovati, da bi človek ne bil opazil njegove posebne pobožnosti. Nekdo, ki mu je večkrat pri sv. maši stregel, je rekel: „Nemogoče bi bilo pri posvečevanji (povzdigovanji) na njega gledati, da bi se ne bila v človeku vera pomnožila. Njegova vera je bila tako živa, tako priserčna, da je navzoče k enaki vnemi vzigala. Bilo je nekaj tako spoštljivega v njem, da ga je zamogel človek le s spoštovanjem opazovati.“

Češčenje najsvetejšega Zakramenta cénil je Grant za nezmotljivo znamenje dušnega zdravja kakega mesta ali dežele. V enemu svojih pastirskih listov piše: „Daritev sv. maše je véliki predmet, proti kateremu satan obrača vso moč svojega preganjanja. Sovrašstvo proti sv. maši je tisto, kar je v naši deželi bilo vzrok največjega terpljenja; za sv. mašo umirali so naši duhovni kot mučeniki in so zdihovali v pregnanstvu. Sv. maša je bila tisto, za kar so naši duhovni oropanje (konfiskacija) in toliko poniževanj preterpeli; zgodilo se je to, ker so duhovne skrivali, da so iz njihovih rók prejemale kruh življenja. In celo slabotne ženske bile so velike v tej milosti in so dale svoje življenje ko daritev te grozovitne postave. Odtlej, ko je že davno nam Bog sv. mašo nazaj dal, stanuje naš predragi Gospod mirno v tabernakeljnih po Angleškem. Častimo ta sveti dar, ki je naša djanska hvala Božja! Goreče maše pripravljajo krepko duhovščino; merzle maše zajezé reko spreobračljivih milost, malomarne maše kaznujejo ljudstvo z neblagoslovljenimi družinami in mnogimi skerbmi.“

Spreoberjenje na sedežu pri kočijažu. Neka gotova gibčnost, ki mu je bila lastna, pripravila ga je v prav posebne okoliščine. Nekega božičnega večera peljal se je iz Nordwooda proti domu; bilo je merzlo in kočijažu je roka oterpnila. Da pa ga pri dobri volji ohrani, odperl je škof okno in se je začel z njim pogovarjati. Kočijaž bil je Irec, tedaj katoličan; toda življenje s svojimi skerbmi je storilo, da je na svoje kerščanske dolžnosti pozabil, četudi je bil vero še ohranil, kar je Grant kmalu spoznal. „No tedaj,“ rekel je škof, kolikor možno najbolj priserčno, „Vi morate v tem božičnem času pričeti novo življenje. Obljubite mi ko dober otrok, da hote še v teku tega tedna svojo dolžnost spolnili!“ — „Oh, jaz bi rad storil, Mylord, ko bi čas imel,“ odgovoril je Paddy, „pa ne dobim časa; glejte, jaz moram svoje konje tirati, in ko pridejo domu, na nje paziti.“ — „V resnici, to sprevidim,“ odgovoril škof, „pa Bog me pošilja na pot; postojte en trenutek.“ In predno je kočijaž prav vedel, kaj se godí, sedel je škof zraven njega zunaj na predsedježu (na „kozlu“). „No pogledite, kako je Bog dober,“ rekel je ljubeznjivo, med

## Iz življenjá Tomaža Grant-a, škofa v Southwark-u.

Med može, ki so katoliško življenje na Angleškem v sredi tekočega stoletja k oni povsod pripoznani cvetoči



tem, ko se je s svojo roko moža oklenil, „ker vi ne morete k duhovnu iti, je on duhovna k vam poslal. Pričniva, dobro se spovejte, časa je dosti in nihče naji ne moti.“ Kakor ubogljiv otrok, radovoljno storil je kočijaž znamenje sv. križa in je pričel. Božično jutro prejel je Paddy sv. Obhajilo; ko se je bil pa Grant preselil v večni pokoj, pripovedoval je Paddy med solzami in blagovanjem dogodbo svoje redke spovedi.

Gorečnost za birmovanje. — Škof Grant imel je posebno češčenje za zakrament sv. birme. Bal se ni ne dela in ne truda, da je otrokom v smertni nevarnosti podelil sv. birmo.

Nekega dne je slišal, da ena sirot v Norwoodu, ki še ni bila birmana, je za smert bolna. Nemogoče bilo mu je čez dan odriniti od doma in še-le z zadnjim vlakom prišel je v Norwood. Od postaje šel je peš, in ko je prišel do sirotišnice, katero so redovnice vodile, bilo je vse zaperto in tudi zvonca ni bilo, da bi pozvonil, ker zaradi neke poprave so ga bili ravno odmaknili. Bila je gosto-temna noč in taval je s trudom k neki hišici, v kateri so njemu znani ljudje stanovali; tu je naletel srečno tudi zvonec, ki je prebivalce zbudil. Ti pa si niso mogli družega misliti, razen da je tat, dokler ni slednjič gospodar spoznal škofa. Škof povedal je vzrok, zakaj da jih tako pozno nadleguje, in gospodar omenil je, da zamore škofa čez vertno ograjo v samostan pripraviti.

Grant je bil s tem zadovoljen, v temi tavata zopet nazaj, ko pa sta dospela do duhovske hiše, spal je vratar znotraj tako terdo, da ga ni moglo zbuditi nobeno terkanje in zvonjenje. Škof je ravno obupoval, kar ga zaslisi v samostanu samem. Otrok bil je blizu smerti. Ena sester pelje škofa v bolniško sobo k smertni postelji, in škof ga brez odloga birma. Na to rekel je po svoji očetovski šegi. „No lahko noč, moj otrok, jutri mora ti dobro biti,“ in potem hitel je peš dalje k sv. Jurju. Otrok ga je slušal in nedolžna pokorščina storila je čudež. Zakrament sv. birme ni poterdil le duše, temveč tudi telo; prihodnjo jutro našla je prednica, da je otrok v okrevanju. —

Devetletna deklica, otrok ubogih staršev, ležala je na smert bolna v Beadingu. Škof to zvé in precej hití ji zakrament sv. birme podelit. Kmalu na to je umerla. — Pa ne samo umirajoči so imeli to posebno predpravico pri njem; škof ni mogel sploh prenašati, da bi bil kak katoličan brez te milosti. Mlad kupčijski pomagač, ki je bil še-le pred kratkim pristopil v katol. Cerkev, imel je priti v neko protestanško tergovsko hišo, kjer bi bila njegova vera mnogim skušnjavam izpostavljena. To sliši škof, pošlje ponj, ga podučí in birma natihoma.

Gorečnost za duše. — Nič mu ni bilo pretežavno, če je bilo treba kako dušo rešiti, in čim ubožnejša je bila, tem bolj bila mu je pri sercu. Nekega dne sliši o nekem čevljarji v enem najbolj slaboglasnih oddelkov; ta revež je bil še po imenu katoličan, ki pa ni ne sam hodil v cerkev, ne svojih šestero otrok kerstiti dal. Še tisti popoldan gre škof moža obiskat; dobil ga je pri njegovih obturtiji; naročil si je precej par novih čevljev. Ko mu jih je ta meril, začel se je Grant z njim pogovarjati tako dolgo, da mu je mož sam vse povedal, kar je tikalo njegove časne in dušne okoliščine. Predno ga je škof zapustil, obljubil mu je, da sam pride k sv. Jurju in bo dal kerstiti svoje otroke. Bil je mož beseda. — Enkrat slišal je od neke katoliške ženske, ki je bila v obližji na smertni postelji in je duhovna želela. Ljudje, ki so bili pri nji, niso pustili nikogar k nji; škof šel je sam tje, pa zaperli so mu duri in vedli so se prav nespodobno. Vendar poskusil je še dvakrat s težkim srcem k nji priti, vselej zastonj. Ubožica umerla je naslednjo noč brez ss. zakramentov. Grantova žalost

bila je nepopisljiva in molil je brez prenehanja nekaj časa za to dušo.

Ljubezen do ubogih. — Ubogi bili so zanj oseba Jezusa Kristusa in njim skazane potrebe bile so mu kakor posebno počestjevanje našega Gospoda; kakor tudi nevljudni in neotesani so bili ti ljudje v svoji dušni slabosti in nevhvaležnosti, slišal je vendar Gospoda iz njih govoriti, čutil je Jezusa v njih. Ljubeznjiva potreba kakim ubogim bila je zdravilo, katero je priporočal večkrat zoper otožnost. „Ljubite uboge,“ pisal je, „delajte za nje, darujte se sami sebe za nje, in duh veselja bo prišel čez vas in bo pri vas prebival; le-tá bo storil, da vam bo delo in zatajevanje in vsako terpljenje lahko. Celo skušnjava ne more kaj proti temu veselju serca, ki izhaja iz gorečega občevanja z ubogimi.“ Ako je bil v kaki zadregi, klical je najprej Mater Božjo in uboge duše na pomoč, potem bila pa je njegova prva misel, da je ubogim in otrokom naročil, naj molijo zanj. Ako je skerbljivo čul pri kaki smertni postelji, ali če je Bogu silo delal za spreoberojenje kakega grešnika, ali če so ga terle časne skerbi za kako šolo za ubožne ali sirotišnico; tedaj klical je te svoje pomožne čete na pomoč. In če ni bil delj časa uslišán, potem pisal je prav odločno, da naj bolj goreče in bolj živo molijo. O neki priliki, ko je bilo treba nekaj važnega odločiti, zahteval je, da naj otroci v sirotišnici molijo. Nekaj dni na to pisal je prednici: „Povejte otrokom, da naj se podvzajajo in naj resno molijo, prav važno je, da spoznam voljo Božjo.“

Pri samostanskih vratih stala je vedno množica beračev, ki so ga od maše gredočega nadlegovali. Večkrat so se viharno vanj zagnali, nikoli pa jih ni zavračal razserjeno in togotno. One, ki so bili na slabem glasu, prosil je, naj mirno odidejo; bil je zares bistroumen v razločevanju spodobnih beračev in pa nevrednih postopačev.

Marsikterikrat po sv. maši je rekel redovnicam: „Pozvedite, če ta ali ona oseba pomanjkanje terpi, in če je to, pomagajte ji,“ ali: „Dajte ti mladi deklici kaj obleke, da bo mogla v kakem kraju službe prositi.“ Denar pa, katerega so za take reči izdali, povernil je natanko. Tako n. pr. prišel je nekega jutra do „porte“ z deklico, ki je pomaranče prodajala, in je pripovedovaje svoje potrebe za njim šla, in rekel je vratarici, naj košaro izprazni; kupil je vse sadje, da je deklici pomagal in porabil ob enem priložnost, da je napravil nepričakovano veselje otročičem.

Kaka lastnost blazega in dobrotnega serca katere njegovih siróta napolnil je škofa z očetovskim ponosom. Dve sirotici ležali ste umirajoči v Norwoodu. Ena teh prihranila si je bila nekaj malo denara, da bi se po njeni smerti zanj maševalo. Ko je mala slišala, da je njena tovaršica umerla, dala je denar sestri s pristavkom: „Jaz imam nekaj prijateljev, ki bodo za me molili, uboga Marijica pa nima nobenega.“ Ko je Grant slišal o ti nesebičnosti, je sklical: „Oh, kdor ima tako dušo, ta potrebuje malo molitve!“ Večkrat je govoril, kako veliko vredna je taka darežljivost in naročal je otroku, naj Boga prosi, da bi mu brez vic dal v nebesa priti.

Kako se je sicer obnašal do revežev in ubožnih, naj zadostuje le par besedí. Sirote, ki so poznale njegovo dobrotljivost, rekle so: „Škof bi sami sebi čevlje ukradli, ko bi se potem prav gotovo ne pogrešali.“ Enkrat bilo je njegovo perilo v tako žalostnem stanu, da je služabnica bila prisiljena, neko zvijačo napraviti. Šla je prav resnega obraza k njemu in mu pripovedovala, da stanuje v bližini prav ubožen duhoven, katerega srajce so vse raztergane, njegovega imena pa da ne smé imenovati, kajti duhoven ne vé, da si je ona dovolila z Njimi o tej stvari govoriti. Škof jo res ni dalje

spraševal in dal ji je potreben denar, da je napravila novih srajc — za škofa. (Assoc. pers. Sac.)

## Kaznovana kriva prisega.

Regensburg. „Ker se dandanes krive prisega prestrašno mnežijo, kar se pri porotnih in družih sodnijah kaže, naj povemo svarilni dogodek, kot dokaz, kako grozen je ta greh in da Bog tudi zdaj krive prisega velikrat na strašansko načinu kaznuje. V neki vasi na Bavarskem bil je pred malo časom mož zaradi nekega prestopka k sodnji poklican; njegova žena nastopila je ko priča in je po krivem prisegla, da njen mož ni storil zatoženega hudodelstva. Da bi pa svoje besede bolj potrdila, zarotila se je: če njena prisega ne bi bila resnična, da naj nikoli več ne pride zdrava domu. V tem trenutku po tej zaroti zgrudila se je v medlevicah na tla in morali so jo nesti iz sodnijske dvorane. Čez malo dni je umerla. — Tako je neskončno resnični Bog krivo prisego strahoval. (Frb. Kirchbl. 20. 1882.)

Gorje torej človeku, kateri se prederzni presvetega Boga za laž na pričo klicati!

Zgodí se večkrat, kakor pravijo možje, ki imajo s tem opraviti, da dva prisežeta, eden zoper drugega, ter je očitno, da je eden po krivem prisegel: kako strašno je to! Čudo res, če se na mestu zemlja ne odpre in ne požre tako velikega grešnika. Pa sej kriva prisega nikoli ne ostane brez kazni, kakor se bode videlo bolj natanko iz naslednjega.

Da Bog ne terpi, da bi kdo ostal nekaznovan, ki ga za laži na pričo kliče, to je samo ob sebi umevno; pa tudi ljudje obračajo se s studom in zaničevanjem od takega, ki je po krivem prisegel, in svet vsako drugo pregreho ložej pregleda, kakor to. Sodnije kaznujejo krivo prisego z zaporom, in kdor bi kaznilnice zamogel prehoditi, bi se strašno zavzel nad velikim številom hudodelnikov, ki se za svoje zlobnosti pokoré. V neki norišnici na južnem Francoskem bil je mož, ki je vedno kričal besede: „Kakor resnično mi Bog pomagaj in njegov sveti evangelij!“ Bil je tedaj obnorel od te hudobije. Čudni, brezštevilni so zgledi, da Bog že tukaj na zemlji nanagloma udari zaradi krive prisega, zakaj Bog, kakor sv. Krizostom pravi, je tako rekoč „nespravljiv s krivoprisežnikom.“ Kralj Zedekija, ki je kralju Nabuhodonozorju po krivem prisegel, je bil z vsem svojim rodom pokončan, in grof Rudolf Rheinfeldski, ki se je proti Henriku V enako pregrešil, zgubil je v prvi bitki roko, ki jo je bil k prisegi vzdignil; ko so ga potem v Meerseburg prinesli, pokazal je zbranim škofom in knezom obezo na roki ter rekel: „Ker sem s to roko cesarju Henriku po krivem prisegel, imam sedaj dobro zaslužen plačilo za svojo krivo prisego.“ Kmalu na to je umerl.

Neki Fromuldus v Švici, ki je z dvema podložnima samostana Šentgalskega imel preiskavo, je prisegel „pri altarju“ in oslepel je, ko je komaj do prisežne besede izgovoril. Pred 26 leti še je neki kateremu je njegov nasprotnik serčno zaklical: „Vi po krivem prisegate,“ ko je bila prisega pri kraju, in ko je par stopnic doli v dvorano prekoračil, na tla se zgrudil in si zlomil tilnik. Vsi navzoči pa so zavzeti govorili: „To je kazen Božja!“

V neki norišnici bil je kramar, ki je po krivem prisegel v kaznilnici pamet zgubil; pred vsakim vzdignil je tri perste kviško, s katerimi je po krivem prisegel, se prav močno jokal, smejal, divjal in prestrašno kričal, da je kosti in mozeg pretresalo. „Ta človek,“ glasilo se je splošno „je eden onih izgledov, kako da je Bog že marsikterokrat na zemlji krivo prisego kaznoval.“

Kriva prisega pelje človeka v zapor, in če tudi pozemeljska pravica hudodelnika ne zasači vselej, bo toliko strašnejši v večnosti. (Eichsfeld. Volksbl. 1884.)

## S p o m i n

na zlato mašo v Šmartinem pod Šmarno goró.

8. avgusta 1886.

(Dalje.)

Razum imenovanih došla so še druga pisma in čestitke.

Miza za gostijo je pripravljena. Tudi na mizi je pismo z napisom: „Ave Marija!“ in z nekako stvarjo, ki se na mizo dobro podá. Čestitemu zlatomašniku na desno sedejo prečastiti gospod dekan Urbas, dalje župniki Vodiški, Šentviški in Smeleški, in pozneje še gg. župnik z Ježice in gospod Arhar iz Repenj, Preški, in in okrog mize še drugi gospodje duhovni in dva brata častitega zlatomašnika.

Vse je bilo veselega obraza že pri pogledu častiljive družbe in pri spominu na tako redko slavno svečanost.

Kmalu dojdejo še druga pisma in čestitke, piše n. pr. Černuški novi župnik: „Pridružim se k Vam le v duhu, stopim v duhu kot sosed v versto Vaših čestilcev in zakličem: „Bog Vas ohrani še mnoga leta čverste in vesele v vinogradu Svojem, in podá naj Vam na večer življenja obljubljeni in zaslužen denar večnega življenja! Usliši Bog!“

Jožef Kos S. J. iz Repenj piše in čestita: „Prečestiti gospod župnik in jubilan! Prav rad in z veseljem bi osebno Vam čestital k slovesni Vaši sekundici, pa sem ravno sedaj prideržan v eksercicijah. Prosim, sporočite moje pohlevno velespoštovanje vsem prečastitim gosp. gostom. Zopet dopisnica preč. gosp. župnika iz Zapolja: Prečastiti gospod župnik! Ker bote juter 8. t. m. obhajali svojo zlato mašo, dovolite mi, da Vam smem iz globočine serca vošiti srečo k tako redko redko dani milosti. Bog naj Vas še ohrani mnogo lét, kakor zlatomašnika v čast in slavo sveti Cerkev.“

Topliški č. g. župnik piše: „Prečestiti gospod! K vaši maši čestitam Vam prav iz prijateljskega serca in in se Vas bodem dotični dan spominjal pri sv. maši. Ljubi Bog! ki Vas je dosedaj posebno milostno podpiral, daj Vam še nekaj lét, da si vložite še nekaj zlatih kamenčkov v svetlo krono vaših odličnih zaslug. Ad multos annos!“

Došle ste tudi pismi gospodov, Miroslava Tomca in Antona Belca iz Šentvida.

O poli treh popoldne so večernice. Zlatomašnikov arhidijakon, župnik Vodiški, in njemu na strani dijakon P. Otokar, in domači kapelan in ceremonjar teolog Češenj Andrej, pristopijo k altarju, ter pred razpostavljenim sv. Rešnjim telesom pojó litanije Matere Božje, na kar jim odpeva vsa cerkev.

Po dokončanem opravilu pridejo Vodiški g. župnik v imenu preč. g. dekana k altarju in razdelé spominke podobice zlatomašnikovim spremljevalcem, blagi mladini. Kmalu potem razidejo se gospodje duhovni domu.

(Konec.)

## Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Zidanje stoljnice sv. Nikolaja.) (Dalje.) L. 1703 je Julij Quaglio, učenec M. A. Franceschini-a, pričel slikarije v stoljni cerkvi, pri čemur mu je zdatno pomagal 16letni mladeneč Karol Karlini. Pričel je delo



v koru za velikim oltarjem. — Slikanje na oboku kaže začetek ljubljanske škofije, kako namreč se je bil sv. Nikolaj v spanju prikazal cesarju Miroslavu IV ter ga je svaril pred zalezovanjem njegovih sovražnikov takrat, ko je bilo Celje l. 1458 oblegano.

Na eni strani cesar Miroslav IV, kakor vstanovnik, podaja vstanovno pismo prvemu škofu Žigu pl. Lambergu in pa dotične pravice; na drugi strani pa papež Pij II škofu zročuje poterdilo. Zraven okna ste dve sliki iz naše sv. vére, na stranskih stenah pa čudeži sv. Nikolaja in obraz Julija Quaglia.

Potem je Quaglio naslikal podobe ob dveh stranskih oltarjih. Posvetovali so se naslednjič zastran kuple, k čemur je bil Andrej de Puteis dal dva dobro zgotovljena načerta. Naredili so pa le dozdevno kuplo s podobami presv. Trojice, Marije D., sv. Nikolaja kot patrona ljubljanske škofije, sv. Maksima, sv. Pelagija, ki je bil sin ljubljanskega trgovca, ss. Mohorja in Fortunata, sv. Akacija (valed imenitne zmage zoper Turka pri Sisku l. 1593 kot patrona Kranjske dežele), sv. Jurija, patrona ljublj. grada in mesta, poslednjič sv. Vitala in in sv. Varije, katerih svetinje so na oltarji sv. Dizma. Pod njimi so 4 evangelisti, potem gerbi papeža Pija II, cesarja Miroslava IV, škofa Žigmunda gr. Herbersteina, in gr. Ferd. Kühnburga; dalje podobščine, ki pomenijo pravico, serčnost, modrost in zmérnost. V dolbina pa so kipi svetnikov: Maksim-a, Florij-a, Kast-a in Genadi-ja, bivših škofov v Aemoni, ktere vse je zveršil podobar Angelo de Puteis iz Padove in so bile postavljene pod škofom Fr. Karolom gr. Kavnicem.

L. 1704 je Kranjsko imelo svoj nepokoj v vojskah s Španskim in Francoskim in zlasti z vojskimi dogodbami na Ogerskem. Vender je stoljni dekan skerbel, da se je delo nadaljevalo, — Quaglio je slikal, Milanec Tomaž Feratta s 3 učenci delal je mavcne (gipsne) dela. Stari 300letni zvonik je bil odpravljen in brez pomude so jeli zidati nova dva zvonika, k čemur je knez in škof Leopold gr. Kühnburg 18. rožnika blagoslovil temelj. V voglu stolpa proti tergu je vložena spominska kuprena tabla z napisom in svetinjami, pa 3 s srebrnimi denari. O tej priliki je škof stoljnemu dekanu izročil pleten mošujček, v katerem je bilo 100 zlatov za nadaljevanje zidanja.

Eden zvonikov je bil dodelan l. 1705, drugi pa 1706; vsaki ima na verhu pozlačeno kupreno jabelko, katerih vsako derži 4 vagane; v njima je shranjenih več svetinj in napisi na pergamentu. V turnu je véliki zvon, s 64 centi teže, ktere ga je bil dal vlti Peter Ant. Kodeli za nekacih 4500 gld. Vltil ga je Kašpar Franchi in obešen je bil 17. vioot. 1707. Slikarije, oltarji, tlak, kori itd. so bili dodelani že med tem ter je bila, razun kuple, stoljnica dodelana 29. vinotoka 1706.

(Konec nasl.)

V Štangi, 22. sept. 1886. Kvaterno nedeljo, t. j. 19. t. m., je bila pri nas lepa cerkvena slovesnost. Posvetili so milostni gospod knezoškof naš novi véliki oltar sv. Antonu Padv. v čast. Poavečevanje oltarja se je veršilo prav slovesno med petjem. Antifone so prav krasno začenjali sami m. g. knezoškof, a nadaljevala sta jih prav spretno čč. gospoda Fr. Kunstelj in Jernej Zupantič. V novi oltar vzdali so škof svetinje sv. mučnikov: Desiderija, Gaudencija in Fortunata. Lepo je bilo gledati, ko sta dva župnika uesla v krasni tružici v obhodu svetinje sv. mučnikov, katere so se vzdale v novi oltar.

Po posvečevanju so gosp. knezoškof opravili prvo sv. mašo na novem oltarji. Pri sv. maši se je lepo slovensko pelo (kajti, maša je bila tiha) in sicer mašna pesem X. iz Cecilije; za ofertorij pa nalašč zložena pesem od oltarja po g. Ant. Dolinarji, kateri je naredil

napév č. g. J. Lavtižar. Hvala jima! — Po sv. maši so dali m. g. knezoškof blagoslov z Najsvetejšim. Potem so imeli lepo pridigo. Zahvaljevali so se v tej pridigi domačemu č. g. župniku, da je to tako lepo delo naročil in napravil, in vsem, kateri so za ta oltar kaj pomagala. Potem so opominjali ljudi k hvaležnosti. Slednjič so delili otrokom iz domače duhovnije in nekaterim z Janč, Prežganja in Kresnic zakrament sv. birme do 2 pop. Ob 4 so bile litanije, pri katerih so bili tudi m. g. knezoškof.

Mil. g. knezoškof so že 18., v predvečer, ko so v cerkev prišli, prav pazno ogledovali novi altar in tudi vso prenovljeno in predelano cerkev, katera je z vsem prav lepo opravljena. Novi altar jim je bil jako všeč. Rekli so: "To je mojstersko delo." Tudi neki drugi gospod, ki umeva cerkvene reči, je djal, ko ga je ogledoval, da kaj tacega mi nimamo do sedaj. Zato slava g. Fel. Gomanu, kamnoseku iz Ljubljane (v Kravji dolini), ki nam je izdelal tako krasen mojsterski altar! Slava tudi akadem. kiparju g. Fr. Zajcu, kateri je za ta altar 9 podob iz kamna prav lepo naredil in sicer: 4 aposteljne, dva angelja in podobo M. B. iz belega istrijskega kamna in 2 kerubina, stoječa poleg krasnega tabernakeljna, iz kararskega marmorja. Vse delo je prav lično in natančno po umetnijskih postavah v novem slogu (renesans) zveršeno. Altar dela posebno lep velika različnost kamenov, ki se prav lepo vjemajo. Menda je 13 plemén kamena, kakor: Koroški marmor, hotavelski, lesnoberški, veroneški, kararski, istrijski, solnograški, afrikanski i. dr. — Lepo krasijo novi altar tudi novi svečniki iz Samasatove tovarne, križ na tabernakeljnu in kanonske table, katere je g. Zadnikar lepo naredil.

Posebno lepoto dajejo cerkvi novi simsi, ki jih je napravil g. J. Hočevnar iz Hrušice. Tudi je cerkev prav čedno znotraj prebarvana in zunaj prebeljena, zvonik pa prekrit in predersan. —

Tako prenovljena cerkev z velikim novim altarjem je bila sprejela višega pastirja, katerega nam Bog ohrani! — Vsem častilcem sv. Antona in vsem mojim osebnim prijateljem, ki so mi kaj tako ali tako pomagali za napravo novega altarja v čast sv. Antonu Padv., bodi s tem očitno izrečena preserčna zahvala. Bog Vam vsem oltarno poverni za dušo in telo na priprošnje sv. Antona Čudodelnika. —

Mihael Sajč.  
župnik.

Iz Sarajeva, 22. kim. 1886. Prejel sem poslano intencije in 24 gld. — Lepa Vam hvala, priporočam se še za budoče.

Vernil sem se v Sarajevo ravno iz kratkega misijonskega popotovanja. Po želji svojega nadbiskupa šel sem bil v Bjelino pri Drini. Ker se je precej katoličanov tam naselilo, vstanovili smo vlni faro. Za župnika smo stan najeli; ker nima cerkve, pripravil si je veliko vežo, da v nji narod k službi Božji zbira. Narod premda siromašen, dovolj je dober in darežljiv. Letos so si napravili zvon, in koliko je veselje, da jim sedaj prav lepo zvoni. Neki beg jim je poklonil zemljišče za pokopališče. Občina je dala prostor, da se zida cerkva. Narod pomaga, kar more, dela in plačuje, samo da bi cerkvo imeti mogel. Tudi vlada se močno pečá za zidanje. Koncem novembra bo gotova, samo notrauje oprave še nimamo.

V Bjelini, mestcu z 8000 prebivalci, je v okolici dosti mohamedancev, razkolnikov, judov, katolikov, protestantov. Mohamedani naseljevanje neradi gledajo in že se ruje, da nebi ni jeden beg niti najmanjšega kosa zemlje kakovemu naselniku imel prodati. Nekteri begovski sinovi so se precej pokvarili; nedavno so se nekteri napili, in kako so jih kaznovali? Alo! metlo v

roke in pometajte mestne alice — tako s, sami očetje želeli.

Iz Bjeline moral sem v Zvornik. Zdi se mi, da sem že pisal, da v Zvorniku ni katoliške fare, ker na iztočni in južni strani Bosne so bili sami mohamedani in razkolniki; sedaj se pa povsod nabujajo katoliški naselenci. A cerkev imajo v Zvorniku; sozidal jo je Matija Korvin, turci so jo bili premenili v mošejo, a morali so jo sedaj zopet nazaj dati. (Tako je prav; vse poropano katoličanom nazaj! Vr.) Imel sem dovolj posla: kerstil, spovedoval in poročal sem. Ne morete si misliti, kako so i najmlačnji katoličani veseli, ako jim pride kak duhoven. Quod rarum carum.

Iz Zvornika sem potoval v Tuzlo, kjer so redovnice iz društva hčera „božje ljubezni“ zgotovile novo hišo na velikem zemljišču, ki jim ga je vlada poklonila. Se vé, da je vse samo germlje; sestre morajo vse še le obdelati. Namera jim je, z obdelovanjem lep izgled dajati bosanskim seljakom in pa s prihodom pomagati šoli, ki jo imajo v Tuzli. Blagoslovil sem jim hišo in kapelo v pričujočnosti prvih oséb od duhovne, civilne in vojaške oblasti.

V Tuzli imajo sestre šole v hervaškem in nemškem jeziku. Za sebe nič ne iščejo, marveč za narod terpé in darujejo silno veliko. Za sedaj v Tuzli še hiše nimajo, pa morajo za slabo stanovanje po 480 gld. plačevati, in kje so drugi troškovi? V Breškah, blizo Tuzle, imajo tudi šole samo v hervaškem jeziku, v katero popolnoma zastoj hodi sedaj 150 kmetiških otrok. Bog naj jih blagoslovi, ter jim pošlje mnogo dobrotnikov.

V Sarajevu zidanje naše cerkve lepo napreduje — že je pod streho; treba le še dozidati turnje, narediti oboke notri itd., kar se bo delalo malo še letos, in prihodnje leto, tako da mislimo, v praznik presv. Serca Jezusovega leta 1888 jo bomo mogli posvetiti. Z Bogom! Serčno pozdravljam vse prijatelje. *Dr. Ant. Jeglič.*

**Lepa prošnja do dobrotljivih Slovencev.** Tri in dvajsetega septembra bil je za faro Berdsko prežalosten in nesrečen dan. Že popoldne tega dneva se je večkrat deževna ploha ulila, popoldne okoli tréh pa so se pridervili od severo-zahoda rujavo sivkasti oblaki, iz katerih se je usula toča, debela ko orehi. Dasiravno je le par minut toča šla, je vendar velika škoda storjena na polju, ker se je potem velika ploha ulila, in je tudi strašen vihar poderl veliko kozolcev in hiše stréh odkrival ter jih odnašal. Najbolj je toča pobila po Čepljah, št. Vidu, Prevojah, Verbi in Straži. Škoda je silno velika; le to naj omenim, da samo v Verbi je na polji in pri poslopih škoda cenjena na 7000 gld.

Jesenski pridelki so pokončani, kakor ajda, po nekaj proso, ker ni bilo še požeto, repa, zelje, sadje.

Nesrečni stanovniki z veliko bridkostjo gledajo na razdjano polje, ki je bilo poprej njih up in veselje; pa vdani v Božjo voljo prenašajo to obiskovanje zanašajoč se na pomoč Božjo, na usmiljene serca svojih rojakov.

Upam tudi jaz in prosim verne Slovence, ki so že tolikokrat ljubezen skazovali nesrečnim, da tudi zdaj svojih nesrečnih farmanov ne bodo pozabili.

Kdor bi hotel kaj darovati, naj blagovoljno pošlje preč. vredniku „Zg. Danice“, ali pa meni podpisanemu župniku.

Vredniki slovenskih listov so prošeni, naj to prošnjo ponatisnejo.

Berdo, 26. septembra 1886

*Alozij Kumer,*  
župnik.

**Amerika. (Potres.)** Od zadnjega avg. (v torek) do 1. sept. so bili v Ameriki ob Misisipu veliki potresi. Narhujše je bilo v mestu Charlestonu, — skoro vse mesto je v razdjanji. Pri prvem stresu je na peterih raznih krajih začelo goret. Ljudje so bili več del pod

milim nebom, komsj v sto hišah so bili še prebivalci. Drugo jutro se je na novo streslo. Ob tistem času jih je mnogo, ki so bili po noči na prostem, v stanovanja nazaj bežalo po obleke in živeža. Razun tega je bil potres tudi grozno hud v Kolumbiji. Hiše so se majale od ene plati na drugo, in tla zemlje so vzdigovale in padale kakor valovi. Ljudje, od strahú zmešani, le malo oblečeni, so bežali na ceste. Nekteri so skakali iz oken. Naj močnejši hiše so se pretresale do temelja. Zamurci so mislili, da je sodnji dan in so se zbirali k molitvam na cesti. Skor nobena hiša ni ostala brez škode. V Bellapain-u ste valed potresa dve velikanski vodeni reki derli skoz mesto. Iz arteziškega vodnjaka je v premeru 16 palcev debel vodeni curk več sto čevljev visoko vrèl na kviško. — V Ričmondu in Virginiji je bilo vse prestrašeno. V Klevelandu so se hiše gibale in okna šklepetale. Daleč po deželi je bila živa zmešnjava in groza. — „Märkisches Kirchenblatt“ pristavlja po pravici, da to je podoba dandanašnjega duhovnega razdjanja in da tukaj vpljiva tuja oblast, kateri je bil Bog svoje dni dovolil Joba skušati.

**Iz Unca, 27. septembra. (Požar.)** Svetega Matevža dan je bil letos za nas jako nesrečen dan. Proti enajstém dopoldne se zasliši žalosten glas: Ogenj, ogenj! in ker so bili vodnjaki vsled velike suše večidel prazni, je bilo v eni uri šest hiš in dvajset družih poslopij upepeljenih. Kako je ogenj nastal, ni moč vedeti. Velika sreča je bila, da je južen veter pihal. Kajti, ako bi bila burja, bila bi vsa spodnja vas s farovžem, kateri je bil v silni nevarnosti, s cerkvijo in šolo vred pokončana. Pogorelci so bili sicer zavarovani, ali žali, da le za male svote, in njih nesreča je tolikanj hujši, ker so bili skoraj že vse pridelke pod streho spravili. Škoda se ceni do dvajset tisoč. Hvalno moram omenjati pridnih sosedov iz Rakeka, Planine in Cirknice, kateri so nam z brizgalnicami na pomoč prihiteli, ter k omejitvi ognja zdatno pripomogli, ravno tako ognjegascev iz Postojne, kateri so tudi še po ognju v pozno noč dosti posla imeli.

Priporočam torej svoje nesrečne farane usmiljenim srcem v blagovoljno pomoč in podporo z zagotovilom, da jim bode dobrotljivi Bog stoterno povernil, kar bodo revežem dobrega storili.

*Fr. Klemenec,*  
župnik.

## Rešitev brata iz nevarnosti.

Dovolite mi, da se pismeno do Vas obrnem, da svoji obljubi zadostim:

Moj brat bil je nastopil kot učenec v neko prodajalnico, ki že sama na sebi ni bila za kakega kristjana. Ko še jaz o tem ničesa vedel nisem, dobil sem od brata pismo iz kraja, kjer je bil v službi; v tem pismu prosil me je s tožljivimi besedami, naj bi se jaz potrudil, da bi on zapustil hišo, kjer mu čisto nič ni všeč. Med drugimi okoliščinami naglašal je posebno, da nič dobrega ne vidi in ne sliši in da je tam tudi drugi učenec, ki je z njim jednake starosti, pa da je že čisto spriden. Te verstice so me prav zelo vznemirile, premišljal sem, kaj bi bilo storiti, ali in kako bi svojega brata z dovoljenjem starišev iz te hiše spravil. Ko so se pa vže pri prvem poskusu pokazale velike zapreke, ki so pozneje resnično nastopile, tedaj sem se precej zatekel k najsv. Sercu Jezusovemu in obljudil takoj devetdnevnic in uslišanja v listu „Sendbotu“ razglasiti, „ako mi Bog pomaga, da bi svojega brata od tiste hiše, sploh od tega dela odpravil, in ga dovedel k drugemu poklicu, kjer bi zamogel bolje svoj večni namen doseči.“ In zares, združenim prošnjam božje Serce Jezusovo ni odreklo



pomoči. Vkljub pričakovanju rešile so se največje težave kakor same od sebe. Brat dobil je odpust od svojega gospoda še pred določenim časom. Sevêda pretlelo je več tednov, predno smo jaz in moji sorodniki bili edini, kaj naj bi počeli z bratom. Tretja devetdnevica sledila je drugi, in konečno sem se zatekel k sv. Jožefu, prijatelju presv. Serca Jezusovega. In molitev ni ostala neuslišana: Kmalò zvé moj brat, kakšen drugi poklic naj si izvoli, kjer more svoj večni namen bolje doseči, kot v svoji prejšnji stopinji. —

To je lep izgled in spodbudek, kako vestno naj skerbijo domačini za svojce in sorodnike, za svoje mlajši brate ali sicer svojce, da ne pridejo v volčje jame in v nevarnost večnega pogubljenja.

### Bogoskrunež.

„Blahovešt“ naznanja pretresljivo kazen, ki je zadela nekega zasramovalca svetih reči. Petega sept. t. l., v nedeljo, so Materi Božji Svetogorski in Detetu Jezusu na Češkem postaviti imeli obnovljeni kroni na glavo. Neki malopridnež pa je otrokom nespodobne reči pripovedoval in zasmehoval Mater Božjo. Ko so ga svarili, da naj od tega počenjanja odjenja, je še huje razsajal in skliceval se na vojniško medalijo. In glej! ko so se ljudje vračala od svetega opravila, so našli nesrečnega človeka merliča, kteremu so že roke in obraz černeli. Vsi ljudje so razlagali to smert za šibo Božjo. Kolikokrat se slišijo take strahovanja, toda brezbožen človek tako dolgo ne verjame in ne pomisli, dokler sam ne čuti in je velikrat prepozno!

Ljudje so želeli za to ostudno bogoskrunstvo zadostovati in zato se jih je v god rojstva Marije Device zbralo kacic 8000 k slavni procesiji za sv. leto.

### Sveti rožni venec.

Molitev lepa, sveti rožni venec,  
Ki prva zmagala je Albiŕgence;  
Varuje verne tudi nas Slovence,  
Vsih milosti nam vedni je studenec.

O môli rad molitev to, Slovenec!  
Rad spletaj z nje Mariji rajske vence;  
Okrásila ti nekdanj bode sence,  
Ki tukaj Jezusov si bil učenec.

Molitev ta, zares je imenitna,  
Podá vsim vernikom sadú stotero,  
Nje zmaga nad neverstvom je očitna.

Zaterla nekadanj je krivo vero,  
Molitev lepa ta in znamenitna —  
Iz vic rešila dušo marsiktero.

I. Z.  
učitelj.

### Razgled po svetu.

Iz Pariza. (Kaj plesavka si pripleše?) Nekdanja plesavka Kora Pearl bila je bliščeča véša, ob času družega cesarja mnogo imenovana in preslavljana; bila je v znanji z najvišimi krogi, vse jo je preslavljalo kakor malikinjo, med drugimi se je mladi bogataš Lucijan Duval zarad nje ustrelil. O taci plesavkah in glumačkih večkrat vsi prismojenci časnikarji pišejo in vešasti svet motijo, bogatini pa jih z zlatom kar obsipajo. Koliko pa

je vse to vredno, to pojasnuje nar očitniše konec imenovane Kore Pearle, ki je 8. julija, še le 44 lét stara, v Parizu umerla — v naj večji revščini. — O koliko je podobnih véš! Deklica angelske lepote v nekem mestu je bila pred nekaj leti silno občudovana; dvé ali tri leta pozneje je umerla na gnoju, ali prav za prav v gnoju, kamor so jo bili zakopali do pasa, češ, da bo bolezen vlekel do gujilega života... Kaj tedaj je telesna lepota, ali plesavska gibčnost?

Laško. (Framasonska hudobija.) Neko pisanje framasona, z imenom Pikkollo, do njegovega prijatelja Br... Viadice jasno kaže kakošnih pomočkov se laški framasoni poprijemajo, da Cerкви duše ropajo in družine pačijo. — Ta ostudni hudodelnik pravi bistveno: je to, da se mož odterga njegovi družini. Že brez tega je mož nagnjen hišnim skerbém odtegovati se in dirjati za malo lahкими razveseljevanji in prepovedanimi radostmi. Tirajte ga naprej po ti poti, potem ko ste ga ločili od njegove žene in otrók, in budite v njem potrebo po kakih družih razmérach. Mož je od natore upornik, podpihujete ta rebelijonski ogenj. Kadar ste ga navdušili s studom proti družini in veri, potem mu tu pa tam bersnite kako besedo, ki v njem budi željo zapisati se v kako (frajmavrarsko) ložo. Ta nečimernost pri meščanu v framasonstvo se zapisati. je tako velika, da moram zmíraj stermeti nad človeško zaguljenostjo. Da se zatre katoličanstvo, je treba ženo v nič djati; ker je pa ne moremo uničiti, jo moramo spačiti. Narboljši meč, da se cerkev v serce zadene, je spridenost. Tedaj na delo.“ (W. Volksbl.) Tako moralo imajo novi „osrečevalci družbinske“, — tako njih sužnji — liberalci — svet osrečujo! Toraj „na delo!“ kteri z lučjo sv. evangelija svet razsvetljuje, ne deržite križem rók, delajte ljudém za zveličanje, ko jih brezvérci v pogubljenje tirajo!

Zapeljivci pa naj ne pozabijo resnice: „Gorjé človeku zavolj pohujšanja!“

### Bratovske zadeve.

#### V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Sreča pri domači živinici. — Sestra priporoča na roki poškodvanega brata. — Mati priporoča sina, da bi opravil spoved in sv. Obhajilo pred odhodom v vojaščino.

#### Zahvale.

Hude bule so se mi bile spustile po životu ter sem bila bolna od posta pa do zdaj. Zdravniki mi niso mogli pomagati in mislila sem, da bom morala zapustiti ta svét. Obernem se z zaupanjem k Mariji Devici na Brezji; pa tam še ni bila volja Božja dopoljena; še ne obupam in obernem se k usmiljeni Mariji D. na Dobrovi in goreče prosim Marijo za ljubo zdravje. In glej, kako čudna moč! Neprevidoma, ko domú pridem, me hude slabosti obdajo in pri tisti priči se mi bula predere; potlej se je hitro boljšalo in drugi dan sem že ložej delala, vsak dan bilo je bolje, ter se zdaj le še prav malo pozná bolezen. Opomniti moram, da sem se priporočevala tudi sv. Jožefu; torej nezmérna hvala Jezusu, Mariji, D. Brezijski in Dobrovski, pa svetemu Jožefu!

Katarina Rajbar.

Bila sem prav hudo bolna, ko sem pa pričela 9dnevnicò, ki sem jo obljubila in rekla, da bom razgla-

sila, če se mi zboljša, se mi je prav kmali na boljše obrnilo in zadnji dan 9dnevnice sem že šla v cerkev.  
A. Jerbežnik.

### Koledar za prihodnji teden:

4. vmotoka. S. Frančišek Seraf. — 5. S. Placid. — 6. S. Brunon. — 7. S. Justina. — 8. S. Tajda. — 9. S. Dijonozij. — 10. Sedemnajsta nedelja po Bink. S. Frančišk Borg.

## Listek za raznoterosti.

**Za Dunajske študente.** Na Dunaju je že 10 lét dobrega slovesa študentovska družba „A vstrija“, ktere namen je, pospeševati védo, pošteno zabavo, poživljanje katoliške in patrijotiške zavednosti. Shodišče in bralnico imajo prav blizu univerze (I. Bez., Löwenstrasse Nr. 14, hinter dem neuen Burgtheater). Družba ima bogato biblijoteko in polno časnikov ter pomočkov za izobraženje.

Deržavni zbor na Dunaji se je pričel 29., ogerski pa že 18. septembra; gosposka zbornica na Dunaju prične delati 2. oktobra; delegacije se snidejo 4. novembra. Ministrom in zboroma utegnejo velike pretežnosti delati razmére med Cis- in Translitavo. Razpor narodov v dunajskem in sovražljivost zoper Rusa v ogerskem zboru ste neozdravljivi rani, dokler politika ne postane keršanska. Na Laškem, Francoskem, Španjskem, povsod je razpor in bolno stanje zarad odpadle politike; toda ta „zgubljena hči“ bode potrebovala več otrob kot svoje dni „zgubljeni sin,“ predno se strezni in se verne v naročje svoje matere — Cerkve.

V Ljubljani se bogoslovni nauki prično 5. oktobra; prešnji dan je oglaševanje.

Sv. maša za umerle ude sv. Detinstva bode v uršulinski cerkvi 22. oktobra zjutraj ob osmih. Za družnike so o tej priliki popolnoma odpustki, ako opravijo spoved, sv. Obhajilo in so pričujoči pri bratovski maši.

Prosimo častite bralce, po zmožnosti ozreti se na nesrečne z Unca in z Berda.

Naj zbudé ti serce prošnje mili glasi:  
Sam uslišan boš ob hudem časi!

V Gorici se šolsko leto prične 4. oktobra s sv. mašo. Tri prešnje dni je zapisovanje.

V Mariboskem bogoslovji prično se nauki 4. oktobra.

V Cirknici je 26. sept umerl deržavni poslanec g. Adolf Obreza, previden s svetimi zakramenti za umirajoče. Bog mu daj večni mir.

**Modri izreki.** Marsikaj je nič, ki ne kaže, da je kaj; in marsikak nič je kaj.

Kolikor več sam svoje dobre dela povišuješ, toliko bolj jih ponižuje svet.

Kolikor bolj se sam pred seboj svetiš, toliko bolj temniš pred ljudmi.

Ne glej na to, kar svét v pričo tebe govori, ampak bolj na to, kar o tebi pravi, ko te v pričo ni.

Ako se odlaša uživati zdravilo pokore, bode bolezen hujši, in zastarano bolezen je težko ozdraviti.

*Sv. Bonaventura.*

Bog rad tistim prizanaša, kateri svoje grehe spoznavajo, in tistih ne sodi, kateri sami sebe sodijo.

*Sv. Prosper.*

Rim. Kardinal Gori Merose je 15. sept. umerl. Bil je rojen 15. sveč. 1810 v Subjaku, kardinal postal 1884 — Kardinal deržavni tajnik Jakobini je nevarno bolan.

V Gradcu v stoljni cerkvi se bode tudi letos vsak dan mesca oktob. po večernicah molil sv. rožni venec pred izpostavljenim sv. R. Telesom.

Preč. g. Jan. Gnezda postal je veroznanski profesor na ljublj. višji realki.

Z oktobrom se zepet prične navadna od sv. Očeta zapovedana molitev sv. rožnega venca.

### K pobožnosti.

Pošljem Vam lepobrazec jutranje in večerne molitve. Upam, da mnogim bralcem Zg. Danice prav vstreči in želeli je celo, da bi se je otroci v šoli na pamet naučili, ali si jo prepisali.

### Jutranja molitev.

Zahvalim Te dobrotljivi nebeški Oče, iz celega svojega serca, da si me to pretečeno noč nesreče in smerti milostljivo obvaroval, in pobožno Te prosim, varovaj me še današnji dan posebno vsakega greha. Vse, kar bom čez dan mislil, govoril, delal in terpel, vse želim iz ljubezni do Tebe storiti in terpeti. Vse moje misli, besede in djanja naj bodo storjene k Tvoji časti, in da Ti bodo dopadljive, jih sklenem s terpljenjem in zasluženjem Jezusa Kristusa, nad katerim vse dopadajenje imaš. Pa tudi, o sv. Marija, Mati vsega usmiljenja, pod tvojo pomoč dans pribežim, ne zapusti me v mojih potrebah. Marija sv. Angelj varh, pelji, vodi, varuj me, stoj mi danes in vedno na strani, in nikar me ne zapusti. Amen. (Konec prih.)

### Zahvala in priporočilo.

Čast. gospod župnik Jožef Lavtizar blagovolil je vse še neprodane iztise svoje v čisto cerkvenem duhu zložene maše: „Missa Statuit ei Dominus“ podariti tukajšnjemu Marijanišču.

Za ta velikodušni dar blagemu skladatelju javno izrekam najiskrenejšo zahvalo, ob enem naznanovaje, da se odslej cena iztisa zniža na 70 kr., da se to vsim orglavcem toplo priporočano delo preje v denar spravi.

V Ljubljani, 27. sept. 1886.

*Dr. Ant. Jarc,*  
preds. Vinc. družbe.

### Dobrotni darovi.

*Za študentovsko kuhinjo:* Iz Preserja 2 gld. — Č. g. F. M. 2 gld. — H. D. 60 kr. — Neimenovan prijatelj 2 gld. — Dunajsk študent 1 gld. — Neimenovana 30 kr. — Č. g. župnik Mih. Bogolin 3 gld. — Č. g. kapl. Aug Šinkovec 1 gld. 70 kr.

*Za sv. Detinstvo:* Iz Radolice č. g. Val. Eržen 13 gld. 38 kr. — Č. g. Matija Mrak, kaplan v Gorjah, 17 gld. — Iz Kranja 28 gld.

*Za cerkev Jezusov. presv. Serca:* Č. g. župnik A. Kraševic 10 gld.

*Za sv. Očeta:* Po č. g. kapl. A. Žlogarji 1 gld.

*Za opravo ubožnih cerkev naše škofije:* Iz Breznice 20 gld. — Neimenovana 1 gld. 90 kr. — Gospod. Ana Šmid 50 kr. — Z Gorjan zopet 3 gld. — Iz Vavte vasi 8 gld. — S Stranj po č. g. 3 gld. — Iz Radolice 11 gld. 50 kr. — Z Zavrata 6 gld. 20 kr. — Iz Banjaloke pri Kočevji zopet 2 gld. — Po č. g. Uršulinaricah 17 gld. 51 kr. — S Sél pri Kamniku zopet 1 gld.

(Drugi dar. prih.)